



**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

Republika Srpska
78000 Banja Luka
Vladike Platona bb
Tel: +387(0)51/493-555
Faks:+387(0)51/493-556
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izvještaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje
Republike Srpske
za period 01.01 - 31.12.2021. godine**

Broj: RV025-22

Banja Luka, 18.03.2022. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA.....	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA.....	3
	Izvještaj o reviziji usklađenosti.....	3
III	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	4
IV	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	5
	1. Uvod	5
	2. Provodenje preporuka iz prethodnog izvještaja	5
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	5
	4. Nabavke	6
	5. Priprema i donošenje budžeta	7
	6. Finansijski izvještaji.....	8
	6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta.....	8
	6.1.1. Prihodi i primici	8
	6.1.2. Rashodi i izdaci.....	9
	6.2. Imovina, obaveze i izvori.....	12
	6.2.1. Imovina	12
	6.2.2. Obaveze.....	15
	6.2.3. Izvori i promjene na neto imovini	15
	6.3. Vanbilansna evidencija	15
	6.4. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	16
	6.5. Obrazloženja uz finansijske izvještaje	16

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske koji obuhvataju: Pregled planiranih i ostvarenih prihoda, primitaka, rashoda i izdataka iskazanih u glavnoj knjizi trezora na računovodstvenom fondu 01; Pregled prihoda, primitaka, rashoda i izdataka na računovodstvenim fondovima od 01 do 05 i Pregled imovine, obaveza i izvora sa stanjem na dan 31.12.2021. godine i za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, obrazloženja uz obrasce godišnjih finansijskih izvještaja i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalno značajnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2021. godine; prihoda, primitaka, rashoda i izdataka, kao i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja za javni sektor važećim u Republici Srpskoj.

Osnov za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200 – 2810. Naša odgovornost za provođenje revizije je dalje opisana u pasusu Odgovornost revizora. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 130 – Etičkim kodeksom, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Prema Pravilniku o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika finansijske izvještaje Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske čine tabelarni pregledi navedeni u našem izvještaju. Usvojeni okvir finansijskog izvještavanja za javni sektor u Republici Srpskoj podrazumijeva da se sve transakcije, procjene i politike odmjeravaju u odnosu na usaglašenost sa Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor.

Revizijski nalazi i zaključci o fer i istinitoj prezentaciji finansijskih izvještaja Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske se oslanjaju na propisani okvir finansijskog izvještavanja za javni sektor u Republici Srpskoj.

Zbog činjenice da se u predmetnim finansijskim izvještajima ne prezentuje finansijski rezultat, ne izražavamo mišljenje o finansijskom rezultatu za 2021. godinu.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja, dovoljni i odgovarajući da nam pruže osnovu za naše revizijsko mišljenje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Direktor Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor, odnosno propisanim okvirom finansijskog izvještavanja za javni sektor važećim u Republici Srpskoj. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale uslijed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u

obrazloženjima uz obrasce godišnjih finansijskih izvještaja; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjерavanje o tome da finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjерavanje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomski odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih uslijed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija, takođe, uključuje ocjenu primjenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Ijavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 18.03.2022. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje

Uz reviziju finansijskih izvještaja Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske za 2021. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske za 2021. godinu su, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja direktor Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske.

Banja Luka, 18.03.2022. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o budžetskom sistemu Republike Srpske;
- Zakon o izvršenju budžeta Republike Srpske za 2021. godinu;
- Odluka o usvajanju Rebalansa budžeta Republike Srpske za 2021. godinu;
- Zakon o trezoru;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju;
- Zakon o radu, član 39;
- Zakon o platama zaposlenih u javnim službama Republike Srpske;
- Zakon o doprinosima;
- Pravilnik o uslovima, načinu obaveštavanja, obračunavanja i uplate doprinosa;
- Zakon o porezu na dohodak (Glava I-IV, VI, X, XII i XIII);
- Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dohodak;
- Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji, ospozobljavanju i zapošljavanju invalida, član 26. i 27;
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske;
- Uputstvo o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole;
- Pravilnik o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole;
- Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u javnim službama Republike Srpske;
- Odluka o utvrđivanju cijene rada;
- Uredba o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske;
- Odluka o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj.

IV IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske (u daljem tekstu: Fond), čiji je osnivač Vlada Republike Srpske, je institucija koja vrši javna ovlašćenja radi ostvarivanja prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja i obavlja poslove u skladu sa članom 98. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 134/11, 82/13, 96/13, 103/15 i 111/21) - u daljem tekstu: Zakon o PIO. Na organizaciju i rad Fonda primjenjuje se zakon kojim se uređuje sistem javnih službi. Poslovne aktivnosti iz svog djelokruga Fond obavlja kroz filijale (Banja Luka, Bijeljina, Doboј, Prijedor, Istočno Sarajevo i Trebinje) i poslovnice u sastavu filijala. Sjedište Fonda je u Bijeljini.

Fond je osnivač Penzijskog rezervnog fonda Republike Srpske a. d. Banja Luka (u daljem tekstu: PREF) u koji prenosi imovinu stečenu po osnovu propisa o privatizaciji, kao i Društva za upravljanje Penzijskim rezervnim fondom Republike Srpske (u daljem tekstu: Društvo za upravljanje PREF-om).

Fond je uključen u Jedinstven račun trezora Republike Srpske (preko kojeg obavlja finansijske transakcije) i njegova glavna knjiga je u cijelosti u sastavu glavne knjige trezora Republike.

Članom 152. Zakona o PIO i članom 32. Statuta Fonda („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 31/16, 48/19 i 96/21) je definisano da se sredstva za ostvarivanje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, kao i sredstva za rad Fonda obezbjeđuju iz budžeta Republike Srpske u skladu sa propisima koji uređuju budžetski sistem i trezorsko poslovanje. Sredstva po osnovu doprinosa, dobiti PREF-a, izdavanja u zakup i prodaje imovine Fonda, usluga stručne službe, subvencija i donacija, naknade štete pričinjene Fondu, kao i ostala sredstva pripadaju budžetu Republike Srpske.

Predmet revizije su pojedinačni finansijski izvještaji Fonda, sačinjeni na osnovu evidentiranih transakcija u okviru glavne knjige trezora.

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji za period 01.01-31.12.2021. godine, Fond nije imao primjedbi.

2. Provodenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske vršila je finansijsku reviziju Fonda za 2020. godinu. U revizijskom izvještaju za pomenutu godinu nije bilo preporuka.

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Statutom Fonda je definisana organizacija, obim poslova, prava, obaveze, odgovornosti i nadležnosti, zastupanje i predstavljanje, kao i druga pitanja od značaja za rad Fonda.

Organi Fonda su upravni odbor (koji broji devet članova) kao organ upravljanja i direktor kao organ rukovođenja, koje imenuje i razrješava Vlada Republike Srpske na period od četiri godine.

Unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta u Fondu definisana je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, kojim je sistematizovano 373 radnih mjesta za 567 izvršilaca. Na dan 31.12.2021. godine u Fondu je bilo zaposleno ukupno 550 izvršilaca, od toga 528 na neodređeno vrijeme, 22 izvršioca na određeno vrijeme od kojih su 6 pripravnici.

U toku 2021. godine radni odnos na neodređeno vrijeme u Fondu je zasnovalo 19 izvršioca. Od navedenog broja izvršilaca sa 18 je nakon provedene konkursne procedure zaključen ugovor o radu na neodređeno vrijeme, a sa jednim izvršiocem je zaključen ugovor o radu na neodređeno vrijeme na osnovu rješenja o imenovanju. Radni odnos na određeno vrijeme u toku 2021. godine zasnovao je 61 izvršilac, a do kraja 2021. godine istekom ugovora o radu za njih 57 je prestao radni odnos. Radni odnos na neodređeno vrijeme u toku 2021. godine prestao je za 32 izvršioca (odlazak u penziju, gubitak radne sposobnosti, mirovanje radnog odnosa, prelazak na rad kod drugog poslodavca, smrt zaposlenog i dr.).

U skladu sa odredbama Pravilnika o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole (Službeni glasnik Republike Srpske⁶ broj 1/22), Fond je sačinio godišnji izvještaj elektronskim popunjavanjem obrasca Izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2021. godinu sa prilozima.

Poslovnikom integrisanog sistema menadžmenta Fonda, kreirane su procedure i uputstva po svim pojedinačnim aktivnostima kojima su definisane kontrolne aktivnosti u sprovođenju i preduzimanju odgovarajućih radnji, a koje se odnose na upravljačke kontrolne postupke, planiranje i izvještavanje, upravljanje ljudskim resursima, administrativne kontrolne postupke, upravljanje imovinom, javne nabavke, finansijsko-računovodstvene kontrolne postupke, funkcionisanje informacionog sistema, fizičku zaštitu objekata i opreme, zaštitu zdravlja zaposlenih i bezbjednost na radu, informisanje i komunikaciju i nadgledanje i preispitivanje sistema.

Jedinica za internu reviziju uspostavljena je kao poseban organizacioni i funkcionalno nezavisan dio Fonda u kome je sistematizovano ukupno pet mjesta od čega jedno radno mjesto – rukovodilac jedinice i četiri interna revizora. Sva navedena mesta su popunjena. U toku 2021. godine planirano je i izvršeno 28 internih revizija za koje su sačinjeni konačni izvještaji.

Popis imovine i obaveza Fonda sa stanjem na dan 31.12.2021. godine proveden je u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i uskladištanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 45/16 i 113/21).

Revizijom nisu utvrđeni nedostaci sistema internih kontrola čime su stvorene prepostavke za funkcionisanje istih na način da obezbijede istinito i fer izvještavanje i usklađenost sa zakonima i drugim propisima.

4. Nabavke

Plan javnih nabavki Fonda za 2021. godinu usvojen je 23.12.2020. godine. Fond je izvršio jednu izmjenu i dopunu pomenutog plana.

Ukupna planirana vrijednost nabavki za 2021. godinu nakon izmjene i dopune iznosi 6.277.535 KM bez poreza na dodatu vrijednost (u daljem tekstu PDV, svi iznosi u nastavku, a koji se odnose na javne nabavke su iskazani bez PDV-a).

Predviđeno je provođenje 106 postupaka javnih nabavki vrijednosti 1.848.915 KM i to putem 15 otvorenih postupaka u vrijednosti od 1.185.030 KM, 12 konkurenčkih postupaka u vrijednosti od 191.975 KM, jedan pregovarački postupak bez objave obavještenja o nabavci ukupne vrijednosti 362.380 KM, četiri postupka vezano za usluge iz Aneksa II dio B Zakona o javnim nabavkama („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 38/14) u vrijednosti od 106.480 KM, 73 direktna sporazuma u vrijednosti od 181.540 KM i 19 postupaka koji su izuzeti od primjene odredaba Zakona o javnim nabavkama prema članu 10. stav (1) tačke (e) i (d) u vrijednosti od 4.250.130 KM

6 Izvještaj o provedenoj finansijskoj reviziji Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske za period 01.01-31.12.2021. godine

Prema izveštaju o provedenim javnim nabavkama, Fond je u toku 2021. godine okončao procedure za ukupno 151 postupak javnih nabavki ukupne vrijednosti od 1.852.352 KM (nabavke predviđene planom javnih nabavki i nabavke pokrenute prema posebnim odlukama o pokretanju postupka javne nabavke). U navedeni iznos nisu uključene nabavke koje su izuzete od odredbi Zakona u skladu sa članom 10. Okončano je 14 otvorenih postupaka javne nabavke ukupne vrijednosti od 1.059.576 KM, 9 po konkurentskom zahtjevu za dostavljanje ponuda ukupne vrijednosti 182.311 KM, dva pregovaračka postupka bez objave obavještenja o nabavci ukupne vrijednosti 362.205 KM, tri postupka javnih nabavki iz Aneksa II dio B Zakona ukupne vrijednosti 73.941 KM, 118 postupaka putem direktnog sporazuma ukupne vrijednosti 172.854 KM i pet postupaka zajedničkih nabavki u vrijednosti 1.465 KM.

Nabavke su se najvećim dijelom odnosile na usluge nadogradnje, održavanja i podrške informacionim sistema sa kojima Fond raspolaže, nabavku licenci, nabavke usluga održavanja objekata i vozila i druge usluge.

Revizijskim ispitivanjem su obuhvaćeni provedeni postupci javnih nabavki u vrijednosti od 1.235.284 KM i to pet otvorenih postupaka u vrijednosti od 766.960 KM, jedan pregovarački postupak bez objave obavještenja o nabavci ukupne vrijednosti 341.800 KM, jedan konkurencki postupak u vrijednosti od 29.990 KM, jedan postupak putem Aneksa II dio B Zakona o javnim nabavkama u vrijednosti od 73.941 KM i četiri direktna sporazuma u vrijednosti od 22.593 KM.

Kod revizijom obuhvaćenih postupaka javnih nabavki nisu utvrđene neusklađenosti sa Zakonom o javnim nabavkama.

5. Priprema i donošenje budžeta

U skladu sa Zakonom o budžetskom sistemu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 121/12, 52/14, 103/15 i 15/16), Fond je u predviđenom roku sačinio i dostavio Ministarstvu finansija Republike Srpske budžetske zahtjeve po instrukcijama 1. i 2. za period 2021 – 2023. godine sa obrazloženim planskim iznosima.

Zajedno sa budžetskim zahtjevom po instrukciji 2. u iznosu od 1.188.380.500 KM Fond je dostavio i Zahtjev za dodatnim budžetskim okvirom za 2021. godinu, kojim je zatraženo povećanje budžeta za iznos od 56.651.400 KM. Povećanje budžeta namijenjeno je za doznake po osnovu penzijskog osiguranja u iznosu od 37.972.400 KM i izdatke za otplate neizmirenih obaveza iz ranijih godina u iznosu od 18.679.000 KM.

Odlukom o usvajanju budžeta Republike Srpske za 2021. godinu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 131/20) Fondu su odobrena sredstva u iznosu od 1.218.580.800 KM. Odlukom o usvajanju Rebalansa budžeta Republike Srpske za 2021. godinu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 90/21) Fondu su odobrena sredstva u iznosu od 1.229.934.500 KM i to za rashode za lična primanja zaposlenih u iznosu od 13.706.000 KM, rashode po osnovu korišćenja roba i usluga u iznosu od 6.171.800 KM, doznake po osnovu penzijskog osiguranja u iznosu od 1.209.000.000 KM, rashode po sudskim rješenjima u iznosu od 300.000 KM, izdatke za nefinansijsku imovinu u iznosu od 247.000 KM i ostale izdatke u iznosu od 509.700 KM.

U skladu sa članom 8. Zakona o izvršenju budžeta Republike Srpske, Fond je nakon usvojenog Rebalansa budžeta proveo ukupno pet realokacija u ukupnom iznosu od 529.500 KM. Četiri realokacije su odobrene na osnovu rješenja direktora Fonda u iznosu od 407.500 KM, dok je jedna realokacija odobrena na osnovu rješenja Vlade Republike Srpske u iznosu od 122.000 KM. Vlada je odobrila realokaciju sredstava sa pozicije rashoda za bruto plate zaposlenih u iznosu od 97.000 KM na pozicije rashoda za naknadu plata zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i drugih naknada plata 60.000

KM, rashode za otpremnine i jednokratne pomoći (bruto) 35.000 KM i na ostale izdatke iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti 2.000 KM, kao i sa pozicije rashoda za stručne usluge u iznosu od 25.000 KM na poziciju izdataka za nabavku postrojenja i opreme u iznosu od 25.000 KM.

Revizijom nisu utvrđene neusklađenosti u odnosu na regulativu koja definiše proces pripreme i donošenja budžeta.

6. Finansijski izvještaji

Fond ima status budžetskog korisnika čija je glavna knjiga u sastavu GKT i prema članu 46. i 47. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 15/17) vrši izvještavanje na nivou Fonda. Fond je sačinio propisane obrasce godišnjih izvještaja: Obrazac 2 - Pregled planiranih i ostvarenih prihoda, primitaka, rashoda i izdataka iskazanih u GKT na računovodstvenom fondu 01, Obrazac 3a - Pregled prihoda, primitaka, rashoda i izdataka iskazanih u GKT na računovodstvenim fondovima 01 do 05, Obrazac 4a - Funkcionalna klasifikacija rashoda i neto izdataka za nefinansijsku imovinu iskazanih u GKT, Obrazac 5a - Pregled imovine, obaveza i izvora iskazanih u GKT i pisano Obrazloženje uz finansijske izvještaje.

6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta

Budžetski rashodi (osim obračunskih) i izdaci iskazani su u iznosu od 1.226.620.755 KM, što je u okviru Rebalansa budžeta i naknadno izvršenih realokacija.

6.1.1. Prihodi i primici

Prihodi (osim prihoda obračunskog karaktera) i primici su iskazani u iznosu od 9.983.352 KM.

6.1.1.1. Prihodi

Prihodi Fonda su iskazani u iznosu od 8.952.494 KM. Odnose se na neporeske prihode, prihode obračunskog karaktera i transfere unutar iste jedinice vlasti.

Neporeski prihodi su iskazani u iznosu od 2.180.760 KM i najvećim dijelom se odnose na ostale neporeske prihode.

Ostali neporeski prihodi su iskazani u iznosu od 2.165.014 KM i najvećim dijelom se odnose na prihode po osnovu vraćenih penzija (od Pošta Srpske a.d. Banja Luka i poslovnih banaka) koje nisu doznačene korisnicima i neće biti ponovo uključene u isplatu u iznosu od 1.501.641 KM, refundacija naknada pripravnika u iznosu od 19.674 KM, odštetnih zahtjeva naplaćenih od inostranih nosioca osiguranja u iznosu od 91.441 KM, izdavanja različitih uvjerenja u iznosu od 8.025 KM, prihode po osnovu kamata po sudskim rješenjima u iznosu od 331.263 KM, regresnih postupaka u iznosu od 51.688 KM i ostalih prihoda u iznosu od 174.732 KM.

Prihodi obračunskog karaktera su iskazani u iznosu od 652.469 KM i najvećim dijelom se odnose na prihode po osnovu ukidanja rezervisanja u iznosu od 86.562 KM, od usklađivanja vrijednosti imovine u iznosu od 20.336 KM, dobitke od prodaje imovine u iznosu od 4.227 KM, ostale prihode obračunskog karaktera u iznosu od 37.983 KM i prihode obračunskog karaktera po osnovu odnosa sa drugim jedinicama vlasti u iznosu od 501.491 KM.

Prihodi obračunskog karaktera po osnovu odnosa sa drugim jedinicama vlasti odnose se na naplaćena korigovana potraživanja od jedinica lokalne samouprave za poreze, doprinose i neporeske prihode po zapisnicima iz poreskog knjigovodstva, rješenjima i

knjižnim obavjestima u iznosu od 101.590 KM i naplaćena korigovana potraživanja za refundacije bolovanja od Fonda zdravstvenog osiguranja u iznosu od 399.901 KM.

Transferi unutar iste jedinice vlasti su iskazani u iznosu od 6.119.266 KM, a odnose se na transfere po osnovu odluka Vlade Republike Srpske na ime Programa socijalnog zbrinjavanja radnika koji su procesom privatizacije, stečaja i likvidacije preduzeća ostali bez zaposlenja ili su ispunili uslov za starosnu penziju.

Vlada Republike Srpske je u 2021. godini donijela pet odluka o odobravanju sredstava u ukupnom iznosu od 6.034.214 KM i jedan zaključak u iznosu od 85.052 KM. Odluke su donesene na osnovu programa i odluka Narodne skupštine Republike Srpske iz ranijih godina, a u cilju rješavanja socijalnih problema uzrokovanih privatizacijom preduzeća.

6.1.1.2. Primici

Primici su iskazani u iznosu od 1.683.326 KM, a odnose se na primitke za nefinansijsku imovinu, primitke od finansijske imovine i ostale primitke.

Primici za nefinansijsku imovinu iskazani su u iznosu od 4.227 KM i odnose se na primitke za postrojenja i opremu koji su ostvareni prodajom jednog automobila.

Primici od finansijske imovine iskazani su u iznosu od 620.830 KM, a čine ih primici od naplate zajmova datih zaposlenim radnicima (zajmovi dati u periodu do 2001. godine) u iznosu od 41.563 KM i primici po osnovu regresnih postupaka (preplata penzija u ranijim godinama) u iznosu od 579.267 KM.

Ostali primici su iskazani u iznosu od 1.058.269 KM, a odnose se na ostale primitke u iznosu od 6.235 KM i ostale primitke iz transakcija sa drugim jedicima vlasti u iznosu od 1.052.034 KM.

Ostali primici iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti najvećim dijelom se odnose na primitke po osnovu refundacija plata za vrijeme porodiljskog odsustva zaposlenih koji se refundiraju od fondova obaveznog socijalnog osiguranja u iznosu od 379.731 KM, primitke po osnovu refundacija za naknadu plata od fondova obaveznog socijalnog osiguranja po osnovu bolovanja u iznosu od 570.713 KM i primitke od jedinica lokalne samouprave po osnovu zapisnika o poravnanju u iznosu od 101.590 KM.

6.1.2. Rashodi i izdaci

Rashodi (osim rashoda obračunskog karaktera) i izdaci su iskazani u ukupnom iznosu od 1.226.620.755 KM.

6.1.2.1. Rashodi

Rashodi su iskazani u iznosu od 1.229.493.430 KM. Odnose se na tekuće rashode u iznosu od 1.225.843.835 KM, rashode obračunskog karaktera u iznosu od 3.646.595 KM i transfere unutar iste jedinice vlasti u iznosu od 3.000 KM.

Tekući rashodi se odnose na rashode za lična primanja zaposlenih, rashode po osnovu korišćenja roba i usluga, dozname na ime socijalne zaštite koje isplaćuju institucije obaveznog socijalnog osiguranja i rashode po sudskim rješenjima.

Rashodi za lična primanja zaposlenih su iskazani u iznosu od 13.667.240 KM, a čine ih rashodi za bruto plate zaposlenih u iznosu od 12.641.909 KM, rashodi za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada u iznosu od 324.612 KM, rashodi za naknadu plata zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada plata u iznosu od 478.031 KM i rashodi za otpremnine i jednokratne pomoći u bruto iznosu od 222.688 KM.

Rashode za bruto plate zaposlenih najvećim dijelom čine rashodi za osnovnu platu, rashodi za uvećanje osnovne plate i rashodi za porez i zbirne doprinose na platu.

Rashode za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada najvećim dijelom čine rashodi za naknade za prevoz na posao i sa posla, jubilarne nagrade, dnevnice za službena putovanja i porez, rashode za penzijski doprinos za dobrovoljno penzijsko osiguranje na teret poslodavca i zbirni doprinosi na naknade.

Rashode za naknadu plata zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada plata najvećim dijelom čine rashodi za naknadu plata za vrijeme bolovanja i porodiljskog odsustva koji se ne refundiraju, porezi na naknade koji se ne refundiraju i zbirni doprinosi koji se ne refundiraju.

Rashode za otpremnine i jednokratne pomoći (bruto) najvećim dijelom čine rashodi za otpremnine, novčane pomoći prilikom rođenja djeteta, u slučaju smrti člana uže porodice, te u slučaju teže bolesti ili invalidnosti.

Rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga su iskazani u iznosu od 6.459.473 KM, a odnose se na rashode po osnovu zakupa, energije, komunalnih i komunikacionih usluga, režijskog materijala, tekućeg održavanja, putovanja i smještaja, stručnih usluga i na ostale neklasifikovane rashode.

Rashodi po osnovu zakupa iskazani su u iznosu od 34.885 KM, a odnose na zakup poslovnih prostora za rad poslovnica u Mrkonjić Gradu, Ugljeviku, Derventi, Stanarima, Kostajnici i Novom Goraždu, kao i za smještaj arhive u Banja Luci.

Rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga iskazani su u iznosu od 1.323.726 KM. Odnose se na rashode po osnovu poštanskih usluga (505.328 KM), električne energije (219.629 KM), korišćenja fiksnih i mobilnih telefona i interneta (224.614 KM), centralnog grijanja (186.897 KM), komunalnih usluga (133.459 KM), obezbjeđenja imovine (51.571 KM) i ostali rashodi u iznosu od 2.228 KM.

Rashodi za režijski materijal iskazani su u iznosu od 152.235 KM. Odnose se na rashode za kancelarijski materijal (97.341 KM), materijal za održavanje čistoće (43.993 KM) i ostali materijal u iznosu od 10.901 KM.

Rashodi za tekuće održavanje iskazani su u iznosu od 129.260 KM, a odnose se na rashode za tekuće održavanje opreme (63.749 KM), zgrada (43.714 KM), prevoznih sredstava (15.318 KM) i ostale rashode u iznosu od 6.479 KM.

Rashodi po osnovu putovanja i smještaja iskazani su u iznosu od 59.910 KM. Odnose se na rashode po osnovu utroška goriva (36.854 KM), smještaja na službenim putovanjima u zemlji (19.649 KM) i ostale rashodi u iznosu od 3.407 KM.

Rashodi za stručne usluge iskazani su u iznosu od 4.614.811 KM. Odnose se na rashode za usluge isplata-pošte (3.039.098 KM), održavanja računarskih programa (546.900 KM), održavanja licenci (337.681 KM), mikrofilovanje, ocjena medicinske dokumentacije, pristup informacijama o doprinosima, ljekarski pregledi i ostale stručne usluge (393.571 KM), štampanja (150.061 KM), osiguranja (39.361 KM), prevodenja (36.843 KM) i ostale usluge u iznosu od 71.296 KM.

Ostali neklasifikovani rashodi iskazani su u iznosu od 144.646 KM. Čine ih rashodi za bruto naknade članovima upravnog odbora (73.016 KM), volonterima (8.235 KM) i po osnovu ugovora o djelu (4.942 KM), doprinose za profesionalnu rehabilitaciju invalida (27.242 KM), reprezentaciju (3.119 KM) i ostale rashode u iznosu 28.092 KM.

Dozname na ime socijalne zaštite koje isplaćuju institucije obaveznoj socijalnoj osiguranju su iskazane u iznosu od 1.205.391.853 KM, a odnose se na dozname za neto penzije u iznosu od 1.183.980.843 KM, dozname u iznosu od 9.511.004 KM (troškovi pogreba 6.753.000 KM, dozname po osnovu prava ostvarenih u ranijim godinama - naknade penzionerima učesnicima Narodnooslobodilačkog rata 2.332.899 KM, naknade za tjelesna oštećenja i naknade za tudu pomoći i njegu 425.105 KM) i dozname Fondu zdravstvenog osiguranja Republike Srpske po osnovu penzijskog osiguranja u iznosu od

11.900.005 KM. Početkom 2021. godine izvršeno je vanredno usklađivanje opštег boda i utvrđen je iznos najniže penzije počevši od 01.01.2021. godine („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 6/21). Nakon toga, izvršeno je redovno usklađivanje opštег boda i procenta za usklađivanje penzija u vrijednosti od 13,38% počevši od 01.01.2021. godine i utvrđen je koeficijent za valorizaciju plata u 2021. godini („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 10/21). U toku 2021. godine izvršeno je drugo vanredno usklađivanje opštег boda i utvrđen je iznos najniže penzije počevši od 01.09.2021. godine („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 81/21). Nakon toga, izvršeno je redovno usklađivanje opštег boda od 13,65% počevši od 01.09.2021. godine („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 83/21). Rashodi na ime distribucije penzija su navedeni na ranije pomenutoj poziciji rashoda (rashodi za stručne usluge). Pitanja primjene propisa u samom radu prilikom donošenja privremenih i konačnih rješenja za ostvarivanje prava na penziju nisu bila predmet ove revizije. Prema podacima o isplati penzija i drugih primanja na 31.12.2021. godine, u Fondu je evidentirano 272.376 korisnika prava na penziju i 209 korisnika prava na naknade za tuđu pomoć i njegu i tjelesno oštećenje koji to pravo koriste kao jedino pravo. U maticnoj evidenciji osiguranika na dan 31.12.2021. godine registrovana su 321.946 osiguranika. Prosječna samostalna penzija u izvještajnom periodu iznosila je 408,50 KM, a prosječna penzija, uzimajući u obzir i srazmjerne penzije 359,79 KM. U izvještajnom periodu ostvareno je ukupno 16.324 prava na penziju, od čega 10.947 starosnih, 4.396 porodičnih i 981 invalidskih. Sredstva po osnovu doprinosa i sredstva iz dobiti PREF-a, pripadaju budžetu Republike i evidentiraju se u glavnoj knjizi trezora Republike na organizacionom kodu Ministarstva finansija Republike Srpske.

Rashodi po sudskim rješenjima iskazani su iznosu od 325.268 KM i najvećim dijelom se odnose na rashode po osnovu isplate glavnice duga i ostale rashode po sudskim rješenjima.

Rashodi obračunskog karaktera su iskazani u iznosu od 3.646.595 KM i najvećim dijelom se odnose na rashode po osnovu usklađivanja vrijednosti finansijske imovine u iznosu od 2.828.348 KM, po osnovu amortizacije u iznosu od 731.415 KM, po osnovu rezervisanja u iznosu od 28.843 KM i ostali rashodi obračunskog karaktera u iznosu od 36.820 KM. Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti finansijske imovine najvećim dijelom se odnose na usklađivanje vrijednosti kratkoročnih potraživanja od Poštanske Štedionice Republike Srpske u iznosu od 2.550.916 KM, te po osnovu regresnih postupaka.

6.1.2.2. Izdaci

Izdaci su iskazani u iznosu od 773.920 KM, što je u okviru Rebalansa budžeta i naknadnih realokacija. Odnose se na izdatke za nefinansijsku imovinu i ostale izdatke.

Izdaci za nefinansijsku imovinu su iskazani u iznosu od 264.955 KM, a najvećim dijelom se odnose na izdatke za nabavku računarske opreme, izdatke za investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju kancelarijskih objekata i prostora i na rezervisana sredstva za nabavku računarskih programa.

Ostali izdaci su iskazani u iznosu od 508.965 KM, a najvećim dijelom se odnose na izdatke po osnovu poreza na dodatu vrijednost u iznosu od 2.641 KM i izdatke iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti u iznosu od 506.324 KM.

Ostali izdaci iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti u potpunosti se odnose na izdatke koji se refundiraju od fondova obaveznog socijalnog osiguranja po osnovu naknade plata za vrijeme porodiljskog odsustva i bolovanja.

6.2. Imovina, obaveze i izvori

6.2.1. Imovina

6.2.1.1. Nefinansijska imovina

Nefinansijska imovina Fonda je iskazana u iznosu od 29.691.622 KM bruto vrijednosti, 11.762.526 KM ispravke vrijednosti i 17.929.096 KM neto vrijednosti. U cijelosti se odnosi na nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima, a čini je proizvedena stalna imovina, dragocjenosti i neproizvedena stalna imovina.

Proizvedena stalna imovina se odnosi na zgrade i objekte, opremu, investicionu imovinu i nematerijalnu proizvedenu imovinu.

Zgrade i objekti su iskazani u iznosu od 22.076.881 KM bruto vrijednosti, 6.390.611 KM ispravke vrijednosti i 15.686.270 KM neto vrijednosti. Odnose se na ukupno 114 različitih objekata u kojima su smješteni centralna služba, filijale i poslovnice Fonda, kao i ostali objekti. U toku 2021. godine izvršeno je novih ulaganja u objekte po osnovu rekonstrukcije i dogradnje u vrijednosti od 52.535 KM. U istom periodu došlo je do smanjenja vrijednosti ove imovine po osnovu utvrđivanja prava nad imovinom Udruženja penzionera Han Pjesak, na osnovu čega je izvršeno isknjižavanje iste iz knjigovodstvenih evidencija Fonda u neto vrijednosti od 35.318 KM.

Oprema je iskazana u iznosu od 4.152.087 KM bruto vrijednosti, 3.550.263 KM ispravke vrijednosti i 601.824 KM neto vrijednosti. Najvećim dijelom se odnosi na računarsku opremu, kancelarijski namještaj i motorna vozila. U toku 2021. godine izvršena je nabavka opreme ukupne vrijednosti od 66.492 KM, dok neto vrijednost otpisa opreme na osnovu stanja utvrđenog redovnim godišnjim popisom iznosi 1.502 KM.

Investiciona imovina je iskazana u iznosu od 314.101 KM bruto vrijednosti, 116.527 KM ispravke vrijednosti i 197.573 KM neto vrijednosti. Odnosi se na vrijednost poslovnih objekata izdatih u zakup.

Nematerijalna proizvedena imovina je iskazana u iznosu od 2.528.441 KM nabavne vrijednosti, 1.705.125 KM ispravke vrijednosti i 823.316 KM neto vrijednosti i u cijelosti se odnosi na vrijednost računarskih programa. U toku 2021. godine ivršene su nabavke računarskih programa u vrijednosti od 84.708 KM.

Dragocjenosti su iskazane u iznosu od 8.931 KM bruto i neto vrijednosti i u potpunosti se odnose na umjetnička djela.

Neproizvedena stalna imovina je iskazana u bruto i neto iznosu od 611.181 KM i u potpunosti se odnosi na vrijednost zemljišta na različitim lokacijama u zemlji.

6.2.1.2. Finansijska imovina i razgraničenja

Finansijska imovina i razgraničenja su iskazana u iznosu od 291.881.745 KM bruto vrijednosti, 8.089.270 KM ispravke vrijednosti i 283.792.475 KM neto vrijednosti. Odnosi se na dugoročnu finansijsku imovinu i na kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja.

Dugoročna finansijska imovina je iskazana u iznosu od 282.514.537 KM bruto vrijednosti, 1.562.328 KM ispravke vrijednosti i 280.952.209 KM neto vrijednosti, a čine je dugoročni plasmani (neto vrijednosti 279.747.035 KM) i dugoročna potraživanja (neto vrijednosti 1.205.174 KM). Dugoročne plasmane čine akcije i učešća u kapitalu i dugoročni zajmovi, dok dugoročna potraživanja čine ostala dugoročna potraživanja.

Akcije i učešća u kapitalu su iskazani u iznosu od 279.740.613 KM neto vrijednosti, a odnose se na akcije i udjele koje je Fond stekao na ime učešća u osnivačkom kapitalu akcionarskih društava i društava sa ograničenom odgovornošću, kao i konverzije poreskog

duga u akcije po osnovu odluka Vlade Republike Srpske. Akcije su registrovane u Centralnom registru hartija od vrijednosti a. d. Banja Luka. Procjenu fer vrijednosti akcija i učešća u kapitalu za akcije i učešća stečena konverzijom poreskog duga vrši Društvo za upravljanje PREF-om. Procjena fer vrijednosti se vrši na dan bilansiranja i na dan prenosa finansijske imovine na PREF.

Vrijednost akcija i učešća u kapitalu koje je Fond stekao po osnovu učešća u osnivačkom kapitalu i koje su iskazane u iznosu od 279.370.411 KM odnose se na PREF (278.608.988 KM), Poštanska štedionica Republike Srpske a.d. Banja Luka (661.423 KM) i Društvo za upravljanje PREF-om a.d. Banja Luka (100.000 KM). U toku 2021.godine izvršen je prenos akcija u PREF u skladu sa odlukom o povećanju osnovnog kapitala u Penzijski rezervni fond Republike Srpske u iznosu od 1 KM, a po osnovu prava vlasništva nad akcijama u akcionarskom društvu za preradu drveta „Drvna industrija Vlasenica“ (broj akcija 670.585 nominalne vrijednosti po akciji 1 KM, fer vrijednosti po akciji 0 KM i ukupne fer vrijednosti u iznosu od 1 KM). Po tom osnovu izvršeno je isknjižavanje akcija za nominalnu vrijednost i korekciju vrijednosti u iznosu od 670.585 KM.

Pored navedenog vrijednost akcija i učešća u kapitalu Fonda čine i akcije PD „Semberija“ a.d. Bijeljina i učešće u kapitalu „Zrak – DKS“ d.o.o. Teslić. Procjenu fer vrijednosti akcija navedenih društava na dan 31.12.2021. godine izvršilo je Društvo za upravljanje PREF-om a.d. Banja Luka. Time je fer vrijednost akcija PD „Semberija“ a.d. Bijeljina utvrđena u iznosu od 126.329 KM, dok je fer vrijednost učešća u kapitalu „Zrak – DKS“ d.o.o. Teslić utvrđena u iznosu od 243.874 KM.

Dugoročni zajmovi su iskazani u iznosu od 6.422 KM, a odnose se na stambene kredite date radnicima i penzionerima u periodu do 2001. godine na rok otplate do 20 godina. U toku 2021. godine naplaćeno je ovih kredita u iznosu od 41.563 KM i po tom osnovu su iskazani primici od naplate stambenih zajmova datih radnicima. Na poziciji dugoročnih zajmova datih radnicima i penzionerima koji dospijevaju na naplatu do godinu iskazan je iznos od 31.715 KM.

Ostala dugoročna potraživanja su iskazana u iznosu od 2.135.057 KM bruto vrijednosti, 929.883 KM ispravke vrijednosti i 1.205.174 KM neto vrijednosti, a odnose se na potraživanja po osnovu regresnih postupaka (preplate penzija), odnosno na više isplaćeni iznos penzija koje je Fond isplatio licima na koju ili nisu imali pravo po Zakonu o PIO ili je iznos koji im pripada trebao biti manji.

Članom 161. Zakona o PIO je propisano da lice kome je na teret Fonda izvršena isplata na koju po navedenom zakonu nije imalo pravo, obavezno je da Fondu vrati tako primljeni iznos, a članom 162. stav (1) i (2) istog zakona je propisano da se za navedeno donosi rješenje o utvrđivanju preplaćenog iznosa. Kada se utvrdi postojanje preplate, Fond donosi rješenje u kojem utvrđuje preplaćeni iznos, uslove vraćanja, rok otplate, te donosi otplatni plan (ukoliko se odobri plaćanje na rate). U skladu sa donešenim rješenjima potraživanja su evidentirana i klasifikovana na aktivne korisnike (koji primaju penziju od Fonda) i pasivne korisnike (koji ne primaju penziju od Fonda), a po roku na dugoročna i kratkoročna potraživanja.

Razlozi zbog kojih je na protivpravan način ostvareno pravo iz penzijskog i invalidskog osiguranja su bili najčešće zbog neprijavljivanja promjena koje utiču na korišćenje prava na penziju (prestanak redovnog školovanja, smrt korisnika, prestanak prava na porodičnu penziju, ostvareno pravo kod drugog nosioca osiguranja, ostvareno pravo na penziju po drugom osnovu i slično), zamijenjenog privremenog rješenja, izvršenog novog preračuna penzije i utvrđenog manjeg iznosa od onog koji je isplaćivan, isplaćene penzije po dva osnova, preplaćene srazmjerne i djeljive penzije i slično.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iskazana su u iznosu od 9.637.208 KM bruto vrijednosti, 6.526.942 KM ispravke vrijednosti i 2.840.266 KM neto vrijednosti, a čine je kratkoročni plasmani neto vrijednosti 31.715 KM, kratkoročna potraživanja neto vrijednosti 517.113 KM, kratkoročna razgraničenja neto vrijednosti 38.850 i kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti neto vrijednosti 2.252.588 KM.

Kratkoročni plasmani se odnose na dugoročne zajmove koji dospijevaju na naplatu do godinu dana.

Kratkoročna potraživanja najvećim dijelom čine potraživanja po osnovu prodaje i izvršenih usluga u neto iznosu od 30.993 KM, potraživanja za kamate, dividende i druge finansijske prihode u iznosu od 19.836 KM i ostala kratkoročna potraživanja u neto iznosu od 465.737 KM.

Ostala kratkoročna potraživanja u zemlji se najvećim dijelom odnose na kratkoročna potraživanja po regresnom postupku (380.592 KM). Regresna potraživanja predstavljaju onaj dio potraživanja po regresnim postupcima (neosnovane preplate penzija) koji su dužnici (lica kojima je penzija preplaćena) bili obavezni da plate, a to do kraja 2021. godine nisu učinili (potraživanja koja su dospjela na naplatu) ili će u toku 2022. godine u skladu sa planom otplate (u onim slučajevima u kojima je takav način otplate ugovoren) dospjeti na naplatu.

Sporna potraživanja su iskazana u iznosu od 6.370.194 KM. Najvećim dijelom su nastala po osnovu ispravke vrijednosti potraživanja po regresnim postupcima u iznosu od 1.817.059 KM (potraživanja koja su dospjela na naplatu, a u roku od godinu dana nisu naplaćena) i ostalih spornih potraživanja u iznosu od 4.553.135 KM. Ostala sporna potraživanja se najvećim dijelom odnose na potraživanja u stečajnom postupku nad „Ratarstvo“ a.d. Nova Topola u stečaju u iznosu od 1.417.792 KM, „Bobar bankom“ a.d. Bijeljina u stečaju u iznosu od 320.790 KM, GP „Rad“ a.d. Bijeljina u stečaju u iznosu od 259.070 KM i Poštanskoj štedionici a.d. Banjaluka u iznosu od 2.550.916 KM. Vlada Republike Srpske dala je saglasnost na konačan otpis nenaplativih potraživanja iz regresnih postupka u iznosu od 102.355 KM („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 4/21).

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti je iskazana u iznosu od 2.278.497 KM bruto vrijednosti, 25.909 KM ispravke vrijednosti i 2.252.588 KM neto vrijednosti. Čine ih kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti i kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iz transakcija unutar iste jedinice vlasti.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti odnose se na potraživanja iz ranijeg perioda od jedinica lokalne samouprave i fondova obaveznog socijalnog osiguranja po zapisnicima Poreske uprave Republike Srpske po osnovu pogrešnih uplata u iznosu od 25.909 KM koje je u potpunosti ispravljeno, kao i potraživanja po osnovu refundacija za naknade plata po osnovu bolovanja i porodiljskog odsustva zaposlenih u Fondu. U toku 2021.godine od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske naplaćena su potraživanja u iznosu od 399.901 KM, za koja je u prethodnoj godini izvršena korekcija.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iz transakcija unutar iste jedinice vlasti su iskazana u iznosu od 2.158.864 KM i u potpunosti se odnosi na potraživanja na ime programa socijalnog zbrinjavanja radnika koji su procesom privatizacije, stečaja i likvidacije preduzeća ostali bez zaposlenja ili su ispunili uslov za starosnu penziju. Fond je u svojim finansijskim izvještajima za 2021. godinu priznao pomenuto potraživanje na osnovu odluka Vlade Republike Srpske o odobravanju sredstava za socijalno zbrinjavanje radnika.

6.2.2. Obaveze

Ukupne obaveze i razgraničenja Fonda iskazane su u iznosu od 123.121.485 KM i odnose se na dugoročna rezervisanja i razgraničenja u iznosu od 16.688 KM i na kratkoročne obaveze i razgraničenja u iznosu od 123.104.797 KM.

Kratkoročne obaveze i razgraničenja se odnose na obaveze za lična primanja zaposlenih, obaveze iz poslovanja, obaveze za subvencije, grantove i dozname na ime socijalne zaštite i kratkoročna rezervisanja i razgraničenja.

Obaveze za lična primanja zaposlenih su iskazane u iznosu od 1.221.423 KM. Odnose se na obaveze za bruto plate zaposlenih i bruto naknade plata za decembar 2021. godine u iznosu od 1.157.521 KM i za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada, otpremnina i jednokratnih pomoći u iznosu od 63.902 KM. Do isteka roka za izradu i dostavljanje godišnjih finansijskih izvještaja ove obaveze su u potpunosti neizmirene.

Obaveze iz poslovanja su iskazane u ukupnom iznosu od 2.100.654 KM i odnose se na obaveze iz poslovanja u zemlji. Najznačajnije obaveze se odnose na obaveze za nabavku roba i usluga u zemlji u iznosu od 680.163 KM, obaveze po sudske rješenjima u iznosu od 33.661 KM i ostale obaveze u zemlji u iznosu od 1.386.830 KM. Ostale obaveze u zemlji se odnose na doprinose za zdravstveno osiguranje penzionera u Republici Srpskoj, Brčko Distriktu, Federaciji BiH i u inostranstvu, te obustave na penzije pojedinih penzionera po osnovu sudske rješenja. Do isteka roka za izradu i dostavljanje godišnjih finansijskih izvještaja ove obaveze su ostale neizmirene u iznosu od 354.171 KM.

Obaveze za subvencije, grantove i dozname na ime socijalne zaštite su iskazane u iznosu od 118.045.587 KM. Odnose se na obaveze za dozname na ime socijalne zaštite koje isplaćuju institucije obaveznog socijalnog osiguranja, a čine ih obaveze za neto penzije za decembar 2021. godine u iznosu od 97.233.829 KM, obaveze po osnovu vraćenih neisplaćenih penzija u tekućoj godini u iznosu od 436.779 KM, obaveze po osnovu vraćenih neisplaćenih penzija iz ranijih godina u iznosu od 463.739 KM, obaveze po osnovu obustava na penzije u iznosu od 3.120.782 KM, obaveze po osnovu članarina udruženjima penzionera u iznosu od 470.215 KM i obaveze po osnovu odštetnih zahtjeva u iznosu od 16.320.243 KM. Obaveze po odštetnim zahtjevima odnose se na obračunate penzije inostranim nosiocima osiguranja u skladu sa međunarodnim sporazumima o socijalnom osiguranju. Do isteka roka za izradu i dostavljanje godišnjih finansijskih izvještaja ove obaveze su ostale neizmirene u iznosu od 17.220.762 KM (najvećim dijelom se odnose na odštetne zahtjeve).

Kratkoročna rezervisanja i razgraničenja su iskazana u iznosu od 1.737.133 KM. Odnose se na rezervisanja za nepovoljne ishode sudske postupaka. U toku 2021. godine Fond je izvršio ukidanje rezervisanja po navedenom osnovu u ukupnom iznosu od 73.879 KM na osnovu analize i ažuriranja podataka o sudske sporovima započetim u ranijim godinama. Takođe, u toku 2021. godine izvršena su dodatna rezervisanja u iznosu od 28.843 KM na ime promjena u sudske postupcima po predmetima koji su započeti u ranijem periodu.

6.2.3. Izvori i promjene na neto imovini

Procjenom fer vrijednosti akcija na dan 31.12.2021. godine, Fond je ukinuo rezerve u iznosu od 53.658 KM, koje su nastale prethodnom procjenom vrijednosti akcija.

6.3. Vanbilansna evidencija

Pozicije vanbilansne aktive i vanbilansne pasive Fonda na dan 31.12.2021. godine iskazane su u iznosu od 6.909.995 KM, a odnose se na primljene mjenice za obezbjeđenje od rizika realizacije ugovorenih usluga na ime isplate penzija putem tekućih računa i

doznaka poštama, kao i mjenice i bankarske garancije primljene od dobavljača kao garancija za dobro izvršenje posla (vrijednost primljenih mjenica i garancija iznosi 6.084.388 KM), neotkupljene stanove nabavljene u periodu do 2001. godine koji su u proceduri otkupa (procijenjena vrijednost stanova iznosi 722.558 KM) i multifunkcionalne kopir-printer aparate uzete u zakup i licence za pristup trezorskom sistemu poslovanja (u vrijednosti od 103.049 KM).

6.4. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

U obrazloženjima je objelodaljeno da se na dan 31.12.2021. godine protiv Fonda vodilo ukupno 55 sudskih postupka procijenjene vrijednosti 867.128 KM, od čega 21 spor procijenjene vrijednosti 45.869 KM na osnovu tužbi penzionera.

Najznačajniji spor u kome je Fond tužena strana je tužba Udruženja malih akcionara „Trebinje prevoz“ a. d. Trebinje na ime naknade materijalne štete zbog umanjenja vrijednosti imovine preduzeća procijenjene vrijednosti 500.000 KM. Postupak je u prekidu, a procjena ishoda ovog postupka je odbijanje tužbenog zahtjeva.

Fond se pojavljuje kao tražilac izvršenja u 92 postupka i tužilac u 42 predmeta (sporovi za naknadu štete, privredni sporovi i ostali sporovi) od kojih su najveći po iznosu odnosi na tužbe podnesene protiv:

- BiH, Federacije BiH, Federalnog Zavoda PIO/MIO radi naknade štete u iznosu od 545.000.000 KM (bez troškova sudskog postupka i zateznih kamata). Postupak je u prekidu od 2013. godine, a procjena ishoda spora je odbacivanje tužbe,
- „Knograd“ a. d. Kneževi, iznos po tužbi 329.054 KM radi spora u vezi neisplaćenih doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje. Nad pomenutim preduzećem je pokrenut stečajni postupak, a Fond je podnio prijavu potraživanja u stečajnom postupku. Postupak je u toku, a procjena ishoda spora je usvajanje tužbenog zahtjeva i
- GP „Rad“ a. d. Bijeljina, iznos po tužbi 166.539 KM, radi spora oko dva putnička lifta, zanatskih radova i prodaje stanova. Nad pomenutim preduzećem je pokrenut stečajni postupak, a Fond je podnio prijavu potraživanja u stečajnom postupku. Postupak je u prekidu, a procjena ishoda spora je djelimično usvajanje tužbenog zahtjeva.

6.5. Obrazloženja uz finansijske izvještaje

Uz finansijske izvještaje za 2021. godinu sačinjena su i pisana Obrazloženja za period 01.01-31.12.2021. godinu, koja pružaju neophodne opšte podatke o Fondu, primjenjenim propisima za izradu godišnjeg obračuna, računovodstvenoj osnovi, primjenjenim računovodstvenim politikama, kao i dodatna pojašnjenja pojedinih pozicija u finansijskim izvještajima, u skladu sa članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS-JS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja i drugih relevantnih međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor.

Revizijski tim

Dr Bojan Ćurić, s.r.

Biljana Petrović, s.r.